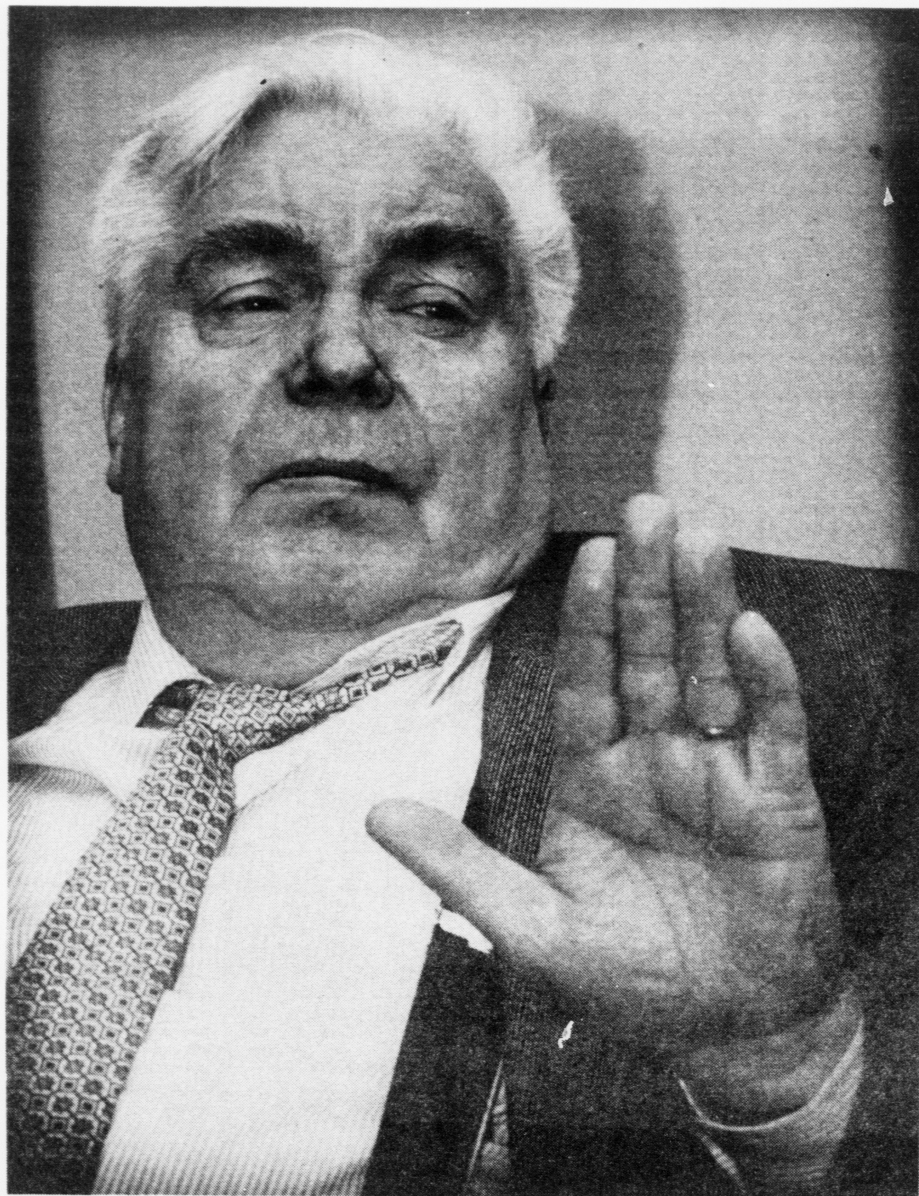

15. september hevur Árne Olsen, yvirlækni á psykiatrisku deild á Landssjúkrahúsinum verið í starvi í 25 ár. Hann var tann persónur, sum fekk okkara sinnissjúku og brekaðu heima aftur úr Danmark, har tey vóru send, áðrenn vit fingu psykiatrisku deild í Føroyum

Orð: Dagny
Mynd: Kalmar

Øll hava vit

Árne Olsen, yvirlækni: - Sinnissjúk og evnaveik fólk hoyra ikki heima á einum sjúkrahúsi, og eg haldi tað vera ómenniskjansligt at halda tey avbyrgd frá umheiminum

vónina um frælsi

Tað var av tilvild, at eg bleiv lækni, og eg minnst ikki, at eg sum smádrongur hevði nakrar ætlanir um nakað ávíst yrki.

- Tað sigur Árne Olsen, sum nú í 25 ár hevur verið oddamaður fyri tí arbeiði, sum hevur verið skipað og ment á psykiatrisku deild, øll árin, tá stórbroytingar fóru fram - bæði fyri sjúklingar og avvarandi teirra.

Hansara sjónarmið vóru m.a., at tey sjúku og brekaðu skuldu gerast sjónlig í okkara samfelag. Tey vóru ein partur í gerandisdegi okkara.

Tað vóru helst ymsar meiningar um, hvørt hetta

var rett ella skeivt. Millum fólk kom hoyrdist orðatak-ið: "hoyrir heima hjá Árna", sum fólk flest helst kenna. Árne Olsen vil ikki gera viðmerkingar til hetta. Tað sýnist ið hvussu so er, sum dæmar honum ikki hesa málbering.

Brúkligur næmingur

Árne Olsen er ættaður úr Kunoy, og 11 ára gamal fór hann til Havnar at ganga í millumskúla. Tá hann fór upp til próvtøkuna, kom Kristoffer Lützen, skúlastjóri til hansara, og segði, at hann kundi bjóða tveimum brúkligum næmingum

at fara niður á Sorø at ganga í skúla. Um Árne hevði hug at fara?.

Árne Olsen: - Eg tosaði við pápa um hetta, og hann helt, at um teir vildu hava meg, so skuldi eg fara.

- 15 ára gamal fór eg til Danmarkar.

Treytin fyri at sleppa á Sorø varð, at eg las sergreinirnar látin og forngríkskt, tí her vóru ov fáir næmingar.

Vit vóru bert níggju næmingar í hesum skúlaflokkinum, og tað var ógvuliga áhugavert.

Árne Olsen fekk studentsprógv í 1941. Hann fekk eykaundirvísing í alis- og

evnafrøði, og fór undir at lesa til lækna.

Tá í tíðini vóru ikki so nógvir valmøguleikar til útbúgving. Tú hevði góðar møguleikar at lesa til prest við hesum studentsprógv, mál o.s.fr.

Hugsaði tú ongantíð um at lesa til prest?

- Nei, tað hevði ikki verið nokur góð loysn. Talugávarnar eru als ikki til slíkt, og heldur ikki dugi eg at skilja eitt tónalag frá øðrum, sigur Árne Olsen skemtandi.

Serlækni í neurologi og psykiatri

Í 1949 fekk Árne Olsen læknaprógv, og fór undir

serútbúgving innan neurologi og psykiatri og í 1967 var hann liðugur og kom til Føroya at arbeiða.

Árne Olsen: - Eg visti at brúk var fyri psykiatrikara ella sálarlækna í Føroyum, tí í 1956 varð ein niðurstøða gjørd í Danmark um, at tað skuldi byggjast eitt sinnissjúkrahús her, umframt at tey evnaveiku skuldu hoyra undir henda stovnin.

- Ivaleyst fór tað at ganga long tíð, áðrenn ein neurologur varð settur í Føroyum, og tí valdi eg hesar báðar sergreinar.

Í 1964 varð farið undir at byggja oman fyri vegin á Landssjúkrahúsinum øki-

num, og í 1971 lótu deildirnar 2 og 3 upp. Har fingu sjúklingar innivist, sum høvdu ligið á medisinskum deildum, og í 1973 komu tey fyrstu sjúklingarnir heim úr Danmark.

Ómenniskjanslig viðferð

Seinasti parturin vóru tey evnaveiku, sum kom heima aftur úr Danmark.

Sinnissjúk og evnaveik vóru hugartil ókend í býarmyndini. Hví valdi tú at sjónliggera hesar sjúklingar, eitt nú við at geva teimum fríðar ræsur at ferðast úti?

- Evnaveik og sinnissjúk